

Міжнародне кримінальне право. 2030

Міжнародне кримінальне право переживає не найкращі часи. Так, Міжнародний кримінальний суд (МКС) – найбільше досягнення періоду «ренесансу» міжнародного кримінального права, який припав на 1990–2000-і роки, — перебуває під постійними ударами. Починаючи від невиконання його рішень державами-учасниками Римського статуту, продовжуючи виходом окремих держав з цього міжнародного договору та скандалом з обвинуваченнями Прокурора МКС у сексуальних домаганнях, і завершуючи санкціями, запровадженими США проти окремих посадовців суду. Новий виток збройних конфліктів по всьому світу супроводжується істотним збільшенням кількості вчинених міжнародних злочинів, яке, на жаль, відчувають ледь не кожного дня громадяни України, що посилює позиції тих, хто скептично ставиться до ідеї міжнародного кримінального права та міжнародного кримінального правосуддя.

З іншого боку, не можна стверджувати про абсолютну стагнацію міжнародного кримінального права. Винуватці міжнародних злочинів, хоча далеко не всі з них, засуджуються МКС та національними судами. Попри всі складнощі в рамках Ради Європи відбулося створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України. Робота Комісії міжнародного права ООН дає шанс на посилення принципу незастосування функціональних імунітетів щодо винуватців міжнародних злочинів. Нещодавно великою групою держав (включно з Україною) було підписано Люблянсько-Гаазьку конвенцію про міжнародне співробітництво в розслідуванні та притягненні до відповідальності за злочин геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та інші міжнародні злочини. Триває робота над Конвенцією ООН щодо запобігання та покарання злочинів проти людяності й поправами до Римського статуту, які розширять юрисдикцію МКС щодо злочину агресії.

Тож, які тенденції — негативні чи позитивні — зумовлюватимуть розвиток міжнародного кримінального права в найближчій перспективі?